

Renășterea Română

Director: Eugen Goga
Șef redactor: I. U. Soric
Secretar de redacție: Al. A. Hodoș

Sibiu, Sâmbătă 11 Octombrie 1918

212

ABONAMENT
De 12 luni 150 K
De 6 luni 75 K
De 3 luni 40 K
Numărul cu titlu

Săraci în țară bogată

Ziarul „Patria” a publicat ieri un interviu cu dl William Cozens-Hardy, consilier al M. S. Regelui Angliei, care petrece de câteva zile în Ardeal, în fruntea unei misiuni economice engleze. Ne facem o uatorie plăcută să atragem atenția cititorilor noștri asupra importanței declarațiilor ale dlui Cozens-Hardy, — cari declarațiuni vădesc într-un chip neîndoiește, sprijinul puternic al marelui nostru aliat, la care putem conta în viitor pentru consolidarea noastră aci și pentru dezvoltarea noastră economică. Dl Cozens-Hardy s'a exprimat în cuvinte elogiase despre bogățiile solului nostru, pe cari Anglia nu urmărește să ni le cumpere, nici să le exploateze, cum anumite cercuri interesate au lăsat să se acrediteze, ci să ne dea concursul ca să-le putem exploata noi, — punându-ne la dispoziție capital și oameni specialiști, cari nouă ne lipsesc. După indicațiile dlui Cozens-Hardy, societățile de exploatare s'ar constitui cu capital românesc, cu participarea statului român ca proprietar al terenurilor, — și numai în măsura trebuinței ar avea loc intervenția capitalului englez. Scopul urmărit este ca pe această cale România, punând în valoare bogățiile solului său, cu concursul aliaților — să facă imposibilă pe viitor expansiunea germană, la noi în țară. E vorba de continuitatea aceleiași solidarități între aliați, care a fost în cursul războiului, — dar de astădată cu armele păcii, cu mijloace economice.

Suntem mulțumitori dlui Cozens-Hardy de lămuririle, cu care a binevoit a servi publicul nostru, și înem să spunem aci, că poporul românesc din Ardeal, care n'a uitat că dătește biruinții marelui Britaniei și aliaților săi, libertatea sa națională, vede în colaborarea cu aliații, pe teren economic, cea mai puternică cheazăie a libertății sale și cel mai prețios sprijin în emanciparea sa economică. Noi suntem un popor sărac într-o țară bogată și toți străinii, cari locuiesc pe acest pământ împreună cu noi, sunt mai bogați decât noi. Partea cea mai mare de capital nu e al nostru și al lor, industria cât este în Ardeal, nu e a noastră și a lor, și comerțul tot în mâinile lor este. Pentru a să naționalizăm aceste ramuri și pentru a să valorizăm bogățiile cari zac ascunse în pământ, — avem nevoie de sprijinul capitalului aliat și de cunoștințele specialiștilor aliați. Capitalul nostru e nenșimnat și oamenii de specialitate nu avem; fără asocierea forțelor economice aliate la puterile noastre slabe, ne vor copleși străinii bogați dela noi, iar izvoarele statului de îmbogățire vor rămâne în părgănie, poporul românesc sărac și statul înapoiat.

Trăită bruma de capital ce avem va fi absorbit de expropriere, și se va scurge pe calea aceasta în mâna străinilor dela noi, sporind puterea lor de inițiativă în viața comercială și industrială. Se cere o strângere a tuturor rândurilor, o muncă fără preget, o râvnă neobosită și îndelungată pentru a ne iniția în aceste noi domenii ale vieții economice, pentru care suntem nepregătiți și inferiori față de concetenii noștri. Suntem robi economică în țară la noi.

Nu mai după sfârșiri uriașe, după o perioadă îndelungată de timp, după un neîntrerupt și generos sprijin din partea prietenilor și aliaților noștri, vom putea vorbi cu emfază și aer de grandomanie, care acum ne șade atât de rău, de independența noastră economică. N'avem un singur inginer român metalurgist în toată țară, n'avem meseriași români, n'avem lucrători instruiți; de un an

de zile de când am „preluat imperiul” nu suntem în stare să naționalizăm personalul căilor ferate și să înlocuim ca oameni de-ai noștri pe străinii dintr-un singur atelier. Uzinele dela Hunedoara și din alte părți zac în părăsire, pentru că nu suntem capabili să le punem în funcțiune, iar străinii învârtesc afaceri și se îmbogățesc pe de-asupra capetelor noastre.

Trebuie să spunem adevărului situației pe nume:

Ori apelăm la sprijinul economic al aliaților pentru a cuceri a doua oară această țară, ori vom rămâne și de-aci înainte săraci și mici în România-Mare.

Aurel Esca.

Politica de rezistență

Publicul ardelean, care cetește ziare din țară, întâlnește zilnic aceste cuvinte amestecate în discuțiile partidelor din țară. Pentru orientarea celor noștri însem să le atragem luarea aminte, că la București rostul acestor fraze, nu servește decât ca armă de luptă a partidelor, — și sunt departe de a răspunde unei deosebit de program politic prin care o formațiune politică s'ar deosebi de alta formațiune. Evenimentele din criza ultimă au dovedit, că partidele de opoziție din țară sunt gata de a susține în politica externă un guvern Moniu, cu program de rezistență, — cu condiția însă ca acest guvern să-și păstreze caracterul ardelenesc, de imparțialitate în chestiunile de politică internă. Formațiunea guvernului Moniu — atât de necesară pentru desigurarea conflictului nostru cu aliații, n'a regăsit în urma rezistenței celor care nu le cunoștea politica de libertate în chestiunile interne. Interesele superioare de stat au fost subordonate astfel unor interese particulare de cointeresare politică.

E de sine înțeles, că după aceste fapte intrăbuințarea de formule pretentioase cu caracter de politică externă, și-a pierdut înțelesul pentru aceste țări politice și nu constituie decât o armă cinică de luptă de partid, — care scoate din desorientarea publicului. Desigur e greu la noi să se înțeleagă cum bărbății politici cu trecut în viața publică să pot presta la astfel de manevre pignibile interesele superioare ale țării de dragul unor interese particulare. Cine cunoaște însă rostul partidelor istorice din România veche, un fel de asociațiuni politice grupate după interese, iar nu după idei, — al căror singur suprem id este să exploateze statul cât se poate mai îndelung, acela înțelege ușor cum pot fi jertfite interese de stat sfintelor interese de partid.

Din acest motiv, lumea la noi să nu ia de bani buni toate losințele cari se aruncă, toată spusa de vorbe mari, cu cari politica din țară se joacă ca cu niște mingi. E o scamatorie cu vorbe frumoase, în dosul cărora se ascund lucruri urite.

Aduceți-vă aminte de satirele lui Eminescu.

Aegrotus

Sir George Clerk la Paris

Lyon. — Sir George Clerk a ajuns la Paris Marți. Secretariatul general al Conferinței de pace se ocupă cu traducerea raportului care delegatul Antantelor a redactat-o cu privire la situația Ungariei și României.

Un partid regalist în Ungaria?

Declarațiile contelui Apponyi

Viena. — Conte Apponyi a adresat o scrisoare către ziarul vienez „Neue Freie Presse” deslușind că partidul regalist ar sta sub conducerea lui. Apponyi declară, că de prezent astfel de politică ar încurca treburile statului. El deocamdată găsește de bine a rămâne neutru. (Ag. Dacla)

Deschiderea noului an școlar în Ardeal

Avem școli românești — Organizarea Universității din Cluj — Profesori și studenți — Inaugurarea școlilor secundare — Cifre îmbucurătoare

La resortul Instrucțiunii și Cultelor s'au terminat aproape în întregime lucrările în vederea începerii noului an școlar în Ardeal. A fost o muncă anevoioasă și aridă, de reorganizare a întregului corp didactic și de aglomerarea materialului necesar pentru îndrumarea spre făgașul culturii naționale, a tuturor așezămintelor noastre școlare, atât de urgente de fosta stăpânire maghiară.

Avem însăfârșit școlile noastre de stat. Universitatea din Cluj e astăzi românească. Inscrierile se vor și începe peste câteva zile, la 14 Octombrie, și în vederea inaugurării cursurilor — care va avea loc la 1 Noembrie, s'a pus în vedere profesorilor universitari să-și stabilească programul de prelegeri al primului semestru.

Nu mirile de profesori universitari s'au făcut aproape pentru toate catedrele — am publicat acum câteva timp în întregime numele lor. Dacă mai sunt câteva catedre neocupate, la facultățile de litere și de drept, aceasta este pentru că se așteaptă sosirea a câtorva profesori din Anglia și din Franța, cari au fost chemați și au primit să-și ia cursuri la Cluj. Dacă pentru aducerea în Ardeal a acestor profesori mai sunt încă piedeci, ele vor fi înlăturate în cea mai scurtă vreme și în privința aceasta s'au și luat măsurile necesare.

În privința sosirii profesorilor din vechiul Regat sunt de asemenea unele speranțe. În primul rând e criza de locuințe care bântuie la Cluj și din care cauză o parte din noii profesori universitari sunt oarecum nemulțumiți. Se speră însă că profesorii universitari vor înțelege împrejurările destul de dificile în care se fac evacuările străinilor, și vor fi cu răbdare până când această problemă delicată se va așeza.

În privința studenților universitari, în afară de cei din țară și din România, în urma cererii resortului Instrucțiunii publice, Comandamentele militare din Ardeal au și primit ordine în această direcție. Pentru studenții cari din pricina războiului nu au avut posibilitatea de a da examene, se vor face sesiuni speciale și cursuri pregătitoare, pentru a recâștiga sesiunile pierdute.

S'au luat deasemeni măsuri pentru ajutorarea studenților țării mijloace, prin acordarea de burse, de către toate facultățile. Aceste burse nu se vor plăti însă în bani, ci în natură, locuință și hrană. Bursele, în mare majoritate, au și fost ocupate.

E de așteptat de astfel ca anul acesta, cursurile Universității dela Cluj să fie mai frecventate ca niciodată, întrucât vor veni să studieze aici, toți studenții români cari loau până acum drumul Buda-

pestel, al Vienei, și al universităților germane.

De-așemenea, o mare afinență de înscrieri s'au făcut la școlile secundare, ale căror cursuri au început în restimpul zilelor din urmă. La liceul „Gheorghe Lazăr” din Sibiu s'au înscriș astfel, în clasa I-a nu mai puțin de 210 elevi, dintre cari trei sferturi copii de țărani din județ.

Știri tot așa de îmbucurătoare vin din toate părțile, chiar de acolo unde populația românească e amestecată cu elemente străine.

În școlile secundare ale statului limba de propunere va fi, bineînțeles, limba română. Dă că sunt elevi de alte naționalități, în număr care trece peste douăzeci, se vor face clase para ele, limba de propunere fiind limba maternă. În părțile în cari elemente străine sunt mai complicate, statul va deschide școli pentru naționalități, după cum ele vor fi cerute de elevi. Astfel, la Timișoara s'a hotărât deschiderea unui liceu șvabesc și a unei școli secundare evreiești, în care limba de propunere va fi, după dorința evreilor de acolo sau maghiara sau ebraica.

În ceea ce privește organizarea corpului didactic, situația e destul de mulțumitoare. Pentru școlile naționalităților, profesori și instituții foști în statul maghiar s'au arătat gata de a depune jurământul pentru a servi interesele culturale naționale. În privința aceasta Consiliul dirigent nu pune nici o piedecă.

Școlile noastre au deasemeni, aproape toate, corpul didactic necesar. Se așteaptă și pentru licee, ca și pentru Universitatea din Cluj un număr de 150 profesori francezi pentru studiul a unei limbi, întrucât din vechiul Regat nu s'au putut aduce toți profesorii de limbă franceză de care avem nevoie. Sunt însă și încălci, și anume, că unele dintre cele mai serioase e lipsa de locuințe. Se nădăduște însă că, în timpul cel mai scurt evacuările vor putea fi terminate.

Majoritatea profesorilor numiți din vechiul Regat s'au și prezentat la catedrele lor. În ceea ce privește profesorii „provizori” numiți dintre absolvenții cursurilor pregătitoare dela Cluj, s'nt aieși dintre cei cari s'au făcut însă mai mult, și cu toată pregătirea făcută în pripă, vor fi la înălțimea chemării lor.

Începând cursurile, sub aceste auspicii, e de așteptat că chiar în cursul acestui an, activitatea școlară în Ardeal să ia o înfățișare nouă. Sunt încă unele greutăți, ca de pildă lipsa și scumperea cărților, dar acestea nu s'nt piedici pentru oamenii cari au fost obișnuiți să lupte în situații mult mai vitrege. Tr. Chirila

Susceptibilități absurde

Nu e obiceiul gazetăresc, ca să te amesteci în certurile dintre aite zăre. Se pot admite însă uneori excepțiuni, — și atune atunci când obiectul certei poate să atingă sau să intereseze și pe alții în afară de cei doi... litiganți. Iată de pildă o polemică dintre gazeta săptămânală „Înălțarea” a dlui Ovid Densușianu și ziarul „Patria” din Cluj:

Dl Densușianu e mâhnit de hotărârea partidului național de a nu admite ca să candideze în alegeri și ardeleni stabiliți în vechiul Regat „Patria”, în loc să-l conșolze cu explicarea — să punem cazul — că aceasta este numai o măsură ad hoc, impusă de situația politică așa cum ea se prezintă în vederea alegerii acestei Constituante, — îl amărăște și mai mult pe dl Densușianu, dând un motiv special pentru care o candidatură anume a sale n'ar fi admisibilă în Ardeal, și a nume că: „dl Ovid Densușianu a bălăcărât Ardealul, ani întregi...” — dl Densușianu răspunde: în „Viața Nouă”, de multe ori am criticat pe nemulți și un-gurii, pe moraliiști fățarnici cu procedee imprumutate dela Viena și Berlin, pe cei din „Inteligentă” fără inteligență, pe abecedarii cari-și dau aere de savanți, pe traficanții patriotismului” ș. a. La care „Patria” ripostează lăraș: „Toți aceștia sunt ardeleni. — Ardealul luptător...” deci: „dlui Densușianu confirmă afirmațiunile noastre”.

Până aci polemica.

Acolo unde ne permitem a interveni, este numai asupra propozițiilor subliniate de noi: „Toți aceștia sunt ardeleni...” Căci trebuie să zicem: Să avem terțare; credem, dimpotrivă, că marea majoritate a ardelenilor nu simte nici o mustră pe căciula atunci când dl Ovid Densușianu scrie așa cum scrie.

Insemnări zilnice

Separatism?

O revistă săptămânală care apare la București, sub direcțiunea unui profesor universitar de origine ardelenă, duce dela o vreme incoace o vioale campanie pe tema „spiritului de separatism” ce ar exista printre conducătorii politici ai Ardealului. În aceeași strună bate și o altă publicație periodică de sub conducerea unui alt profesor universitar, membru al partidului dlui Al. Marghiloman.

„Ardealul ne boicotează”, se plânge și una și cealaltă. Ardealul, pe care îl știm îmbăcșit de fumul înăbușitor al străinismului, în loc să deschidă, cum era cumințe și de așteptat, toate ferestrele și ușile către țară, de unde să i vie aer proaspăt, — abia dacă și crapă vre o răsuflătură la pod pe care să ne poată lăsa pe scripete frondașii politici, iar noi să i dăm în schimb... samsarii”.

Amărălunea provine, după cât știm, dela hotărârea partidului național de a nu susține în Ardeal, la alegerile pentru Constituanta, pe acei ardeleni, cari stabilindu-se în vechiul Regat, în decursul anilor s'au... stabiliți și prin diferite partide politice. Privită sub această lămină, împătarea care se face conducătorilor de astăzi al vieții transilvănene se cam clarifică. Căci tocmai ce n'ar dori Ardealul să vadă sosind pe „porțile larg” deschise, sunt oamenii politici obișnuiți să fie pe rând, în decurs de câțiva ani, tachizi, liberali și marghilomanști.

Dacă este vorba însă despre anumite piedeci cari s'ar pune în drumul cuceririi năvălirii a spiritului generos și culturale alese a fraților din vechiul Regat, atunci da, acest „boicot” despre care se pomenește, trebuie să fie cât mai grabnic înlăturat. Căci, cu cât mai puțin ar fi acceptată vizita electorală a unui dăltos profesor la calitate sa de membru al vreunui din asociațiile politice cari au condus până acum destinele României, cu atât mai binefăcătoare ar fi prezența științifică a unui erudit filolog și al unui filu cunoscător de cultură latină.

Se spune că s'au făcut unele greutăți, că s'au pus unele piedici, unor asamenea oameni, de a cerceta sau de a se stabili în Ardeal. Nu credem. Știm, că s'au făcut de nenumerate ori apel la profesorii din vechiul Regat pentru a trece peste Carpați. N'au fost primii cu destulă călăzură? Dacă ar fi așa, lu răl ne ar măhna, într'adevăr, și ar exista nu mai decât motive să dăm dreptate cărturarilor, literaților, artiștilor, cari vroind să „descalce” în Ardeal, ar fi fost priviți cu nemulțumire, pe subterfug. Dar am fost martori entuziaștii primii ce s'au făcut trupul Teatrului național, turneului lui Ion Mănolescu, reprezentanților lui Z. H. Barșan, ca și celorlalți pușni purtători ai cuvântului, al versului și al sufletului românesc, cari s'au îndurat să ne cerceteze, pe lângă samsari. Sunt unele „asperități” între oficialități? Ele ne apar destul de regretabile, și noi am fost printre cei dintâii cari și au arătat, spre pildă, nedumerirea față de conflictul recent ce s'a iscat în sânul administrației căilor ferate din România întregită. Dar atât.

Când vor fi la mijloc unele încercări de „penetrațiune” a unor anumiți exponenți ai politicanismului vechi din vechiul Românie, să ni se dea voie să „boicotăm”... cel puțin până la Constituanta. Nu de altceva, dar vremurile au schimbat multe dispoziții și dincolo de Predeal; deaceia am vrea să știm, — până atunci, — cam ce anume au de gând să „bol otrze” și frații de acolo. In-terim

Criza de guvern din Turcia

Lyon. — Marele vizir Damad Ferid pașa a demisionat cu întregul minister. În diferite rânduri își manifestase dorința de a colabora cu înțelegerea, în acest scop venise, în cursul verii acestela la Paris. Cauza demisiei este că n'a putut să oprească întinderea mișcărilor naționaliste din Anatolia condusă de Mustafa Kemal, sub inspirația lui Enver. După unele evaluări Mustafa Kemal ar fi străns în jurul său 30.000 oameni. Poate că aceste estimări sunt exagerate, dar este cert că Mustafa Kemal dispune de forțe considerabile, cari și-au întins operațiunile dincolo de Armenia și până în spropriele de zona de ocupațiune grecească de lângă Smirna. Sâmbăta trecută au ocupat marea oraș Konia, în jurul cărui sunt instalate două batalioane italiene, oraș care apezat la spatele Adallei pe linia Bagdadului. Toată Asia-Mică nu mai ascultă de guvernul din Ypol. Iată cauza demisionării lui Damad Ferid Pașa, a cărui situație fusese zdruncinată de acum trei luni. După ultimele știri generalul Ali Rıza Pașa a fost însărcinat cu formarea cabinetului. Said Moihal a fost numit șeful-șefului.

Demisia guvernului bulgar

Sofia. — Guvernul bulgar prezidat de dl Teodoroff a demisionat. Stambulinsky șeful partidului agrar urmează să formeze noul cabinet.

Un guvern Wekerle în Ungaria

Partidele politice cer convocarea Parlamentului

Budapesta. — Aici sunt în cursul noului combinat cu privire la formarea unei fuziuni liberale. În sensul acesta a avut loc o nouă întrunire. Cu această întrunire stă în legătură mișcarea pentru reformarea vechiului parlament. Renașterea vechiului parlament ar avea chemarea să formeze un guvern de coaliție și afară de aceasta o consiliu de stat în care ar urma să fie reprezentate toate clasele sociale. În fața acestui guvern ar fi chemat Wekerle. Din acest guvern ar urma să facă parte și doi miniștri socialiști. Micii proprietari ar fi reprezentanți în guvern prin dl. Stefan Szabo. După cum suntem informați, dl. Friedrich nu poate conta pe conducerea guvernului deoarece Anantia pretinde un guvern de prestigiu, iar dl. Friedrich nu să bucură de încrederea necesară.

Din acest punct de vedere, cel mai potrivit pentru formarea cabinetului ar fi dl. Wekerle, care stă deasupra partidelor.

Cu privire la formarea consiliului de stat, dl. Vázsonyi a declarat următoarele: — „După părerea mea, e o neapărată nevoie de a forma un consiliu de stat. Din acest consiliu ar trebui să facă parte conducătorii tuturor claselor sociale”.

Toate partidele politice, cu excepția partidului social-democrat, sunt de acord la convocarea vechiului parlament, care ar avea misiunea să hotărască asupra alegerilor și în chestia trimiterii delegațiilor la Conferința de pace.

Ținta guvernului Friedrich e de a concentra toate puterile naționale și de a termina desbinările și luptele dintre partide, evitând reluarea bolșevismului. Acest guvern ar introduce în lege votul universal, dând drept de vot și femeilor. Arată renunțarea Habsburgilor la toate drepturile avute în Ungaria și trecerea domeniilor în proprietatea Statului.

Guvernul va face cunoscut programul său tuturor partidelor politice, urmând, ca să fie adus după aceasta la cunoștință publică.

Alipirea Galiției la Polonia

Cracovia. — Adunarea națională polonă întrunită la Lemberg a hotărât cu 250 contra 82 voturi alipirea Galiției la Polonia.

Schimbarea numelor străzilor din Cluj

Consiliul orașului Cluj a hotărât schimbarea numelor străzilor și piețelor în modul următor:

Strada Deák Ferenc: Strada Regina Maria; Calea Á pád: Calea Traian; Piața Baross: Piața Gării; Piața Bocskay: Piața Cuza Vodă; Strada Farkas: Strada Nicolae Iorva; Strada Wesse ényi Miklós: Calea Regele Ferdinand; Strada Honvéd: Calea Dorobanților; strada Király: Strada I. C. Brătianu; Strada Magyar: Calea Victoriei; Piața Mátyás: Piața Unirii; Strada Petőfi: Strada Avram Iancu; Strada Uuló: Strada Memorandului.

Musulmanii din Serbia

Legatiunea Serbo-Croato-Sloveno din București, ne roagă să publicăm următoarele:

Agenția Română „Dacia” a lansat știrile, pe cum că musulmanii din Bosnia și Herzegovina, au adresat un nou memoriu Congresului de Pace, în care își manifestă nemulțumirea față de guvernul jugoslav și cere Congresului să intervie pentru îmbunătățirea soartei lor.

Știrea este completamente falsă, întrucât între locuitorii noilor teritorii sârbești (independent de confesiune) și guvernul din Belgrad, domnește cea mai completă armonie și unitate de vederi, așa că legațiunea serbo-croato-slavonă din București, desminte în mod categoric această insinuaere.

Impotriva colportorilor de știri

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) acei cari, fără cea credință, prin locuiri publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colporta, comenta în orice chip știri, de adevărate, de imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și deplasarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

b. Această infracțiune se va pedepsi cu amendă de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor săvârși în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedeapsa prevăzută de legea penală în vigoare în timpul de războiu.

Informațiuni

Duminecă 12 Octombrie partidul național va ține la Ocna-Sibiului o mare întrunire populară, în vederea alegerilor pentru Constituanta.

Vor lua parte și vor ține cuvântări la această întrunire o seamă de frunți ai partidului. Cu acest prilej, candidatul partidului național pentru Camera Constituantă, dl. Eugen Goga, își va desvolta programul său.

Membrii consiliului general al „Asociației învățătorilor”, aleși de către adunările județene, se convoacă în ședința plenară pe ziua de Sâmbătă în 18 Noiembrie 1919 st. n. la ora 9 dim. în sala liceului „Mihailu Viteazul” din Alba-Iulia. În scopul constituirii comitetului central. Mari interese ale corpului învățătoresc reclamă impresia prezenței tuturor membrilor.

Principele Nicolae după ce a stat câteva zile la Paris, a sosit la Londra.

Au sosit în Capitală cu un tren special dnii general Mărdărescu și C. Diamandy, comisarul guvernului la Budapesta.

Intre Sibiu și București s'a stabilit un tren zilnic prin Căineni care pleacă la 1 p. m. și ajunge în București a doua zi la 5 a. m.

În învățământul secundar al băieților din Ardeal, sunt vacante catedrele: Limba română: Oravița, Șimlău, Timișoara, Reșița, Dej.

Matematici: Dej, Sătmăr, Sighet, Șimlău.

St. Naturale: Lugoj, Sătmăr, Sighet, Tg.-Mureș, Oradea-mare, Șimlău.

Limba latină-elenă: Oravița, Sighet, Timișoara, Tg. Mureș.

Istorie, geografie: Făgăraș, Ibașfalău, Orăștie, Torda, Șimlău.

Candidații pentru aceste catedre, vor înalta de urgență ministerului Instrucțiunii cererile lor.

Până la noi dispoziții legătura între vechile trenuri din regat și cele din Transilvania nu se face după noua orarlu intrat în vigoare.

Trenul de persoane cu plecarea la 11.5 seara nu va circula decât până la Sibiu.

Presa franceză comentează demisiunea cabinetului torcesc care este provocat de mișcare naționalistă în Asia-mică de Enver Pașă.

Orașul Tobolsk a fost recucerit de trupele lui Colceag.

Astăzi se împlinesc trei ani dela încetarea din viață a Regelui Carol.

Cu acest prilej se va sloji un paraslas la mormântul său din biserica Curtea de Argeș. Serviciul divin va fi oficiat la ora 11 dimineața de către P. S. S. Așchirel Evghenie Hunnlescu, locotenentul episcopiei de Argeș, asistat de arhiepiscopul Mitrofor Dionisie, starețul mănăstirii Sinaia, și de clerul numitel biserici.

Vor asista la paraslas M. S. Regele Ferdinand și dnii miniștri.

Dl. Paul Brătășanu, fost vicepreședinte al Camerei, a luat inițiativa constituției unei Ligă care să apere Constituția de încălcările puterii guvernamentale.

O delegație iugoslavă compusă din 30 membri, sub conducerea dnii Nicolae Anastesevici pleacă în America pentru a organiza o propagandă în chestia Fimei și Dalmației. Dnii Anastesevici a avut o scurtă întvedere cu prim-delegatul american.

Partidul socialist din vechiul Regat va ține un congres extraordinar luni, în 13 Octombrie la București. Cu acest prilej se va hotărî abținerea socialistilor dela alegerile pentru Constituanta.

În cercurile diplomatice din Budapesta se crede, că după plecarea trupelor române, Lordul Milner, fostul vice-rege al Indiei va fi numit guvernator al Ungariei.

Generalul Denikin anunță că în operațiunile din Horodin a capturat 11.000 prizonieri, 15 tunuri și mult material de război.

Reuniunea femeilor române din Mediaș și împrejurimi va ține adunarea sa generală ordinară în 19 Octombrie 1919 orele 3 a. m. în localul școlii de stat din Mediaș (str. Zekesch).

Sentința în procesul dnii Alfred Heffe, directorul fostului ziar „Arena”, care apărea în Iași pe timpul ocupației germane a fost pronunțată de Curtea marțială din București, Alfred Heffe a fost condamnat la 5 ani reclusiune.

Recolta de grâu din Basarabia, după declarațiile dnii N. Bivol, directorul industriei și comerțului, este de 70 milioane puduri. Această producție este suficientă pentru a asigura hrana populațiunii Basarabiei pe timp de doi ani.

Un consorțiu englez tratează cu guvernul român acordarea unui împrumut de 20 milioane lire sterlinge, care va servi la facerea cumpărăturilor de mașini industriale din Anglia.

Ultima oră

Evreii asasinați în Ungaria

Budapesta. — Colonelul american Horovits Nahban a lansat un comunicat prin ziarul din Budapesta, prin care declară, că a fost personal la Siofok unde s'a convins, că au fost cazuri, că evrei au fost asasinați și progomori, dar aceste nu le a executat armata maghiară, pe care o laudă. Horovits declară, că va lua cele mai silitate măsuri de pedeapsă contra acelor, cari mai agită contra evreilor din Ungaria. Horovits desminte, că în Ungaria există așa numitul teror alb.

(Ag. Dacia)

Schimbările din Rusia.

Berlin. — Ziarele din Stockholm anunță, că în Rusia întregă se fac mari și complete schimbări. La Petrograd cățelii au pus mâna pe mai multe clădiri publice.

(Ag. Dacia)

Conferința muncitorească la Washington.

Paris. — Consiliul suprem a discutat admiterea participării deputaților neutrali și deșmanii la conferința muncitorilor din Washington și a hotărât înlesnirea călătoriei lor.

(Ag. Dacia)

Ambasadorul Angliei în America.

New-York. — Ambasadorul Angliei Lord Grey a sosit la Washington și a prestat actele de creditare secretarului de stat Lansing.

(Ag. Dacia)

Bombardarea Moscovei

Cracovia. — Aviatorii generalului Jidenici și Colceag bombardează Moscova. Lenin și Cicerin au dispărut.

(Ag. Dacia)

Pogromuri în Rusia

Berlin. — Ziarul „Deutsche Allgemeine Zeitung” anunță sosirea unui maior englez din Rusia la Paris, care a declarat, că în Rusia întregă s'a început teribile pogromuri contra evreilor.

(Ag. Dacia)

Anarhia din Moscova

Moscova. — Aici domnește cea mai cumplită panică și anarhie Pogromurile împotriva evreilor se țin lanț. Generalul Marhovo a fost prins și tratat de bolșevici pe stradă în fața publicului.

(Ag. Dacia)

Cenzurat de Al. Hodos.

CREDITUL TECHNIC TRANSILVĂNEAN
Societate anonimă
pentru dezvoltarea și creierea de întreprinderi industriale
Capital 10 000 000 lei.
SIBIU, CLĂDIRIA BĂNCII ALBINA.
Aduce la cunoștința publicului, că îndeplinind toate formele legale de constituire, își inaugurează operațiunile pe ziua de 1 Octombrie 1919.
Primește propuneri de participare în instalațiuni industriale existente. la parte la constituirea de Societăți noi industriale.
Se ocupă cu procurare de mașini și materiale tehnice din țară și din străinătate.
Face operațiuni de bancă și transmiteri de acreditive la București prin:
CREDITUL TECHNIC BUCUREȘTI, Societate anonimă
Capital 10,000,000 lei
BUCUREȘTI, Strada Marconi Nr. 3.

Farmacia
situată într'un loc mîner cu 7000 locuitori (împrejurimea românească) cu 6 comune învecinate. Dever doveditor al anului 1918 60.000 cor. Pe rețetele 20.000 cor. este de vânzare. — Informațiuni la Agenția de Comerț Lauterbach, Sibiu, Winterg. 15
Nr. 1854/1919.

AVIZ
Corpul VII Armată are nevoie de 130 vagoane porumb, 113 vagoane fasole, linte sau mazere uscată și 26 vagoane grăsimi sau slănină.
Condițiunile de furnituri se pot citi în „Gazeta Oficială” Nr. 58.

Concurs.
pentru întregirea postului de secretar cercual al Sângiorgiului de Mureș și a Săntanei de Mureș
Celui dintău secretariat îi aparțin comunele Sângiorgiu de Mureș și Ceidul. Sediul secretariatului se află la o distanță de 4 km de Târgul-Mureș și se află într'ânsul o baie iodică-sulfurică foarte bine cercetată.
Celui de al doilea îi aparțin comunele Mureș-Sântana, Bardășul de Mureș, Odorlalău și Chinar. Sediul secretariatului să află la o distanță de 3 km de Târgu-Mureș.
Invit pe toți aceia, cari doresc să obțină unul din posturile acestea, ca până în 30 Octombrie a. c. să-și înainteze rugărilor subsemnatului înzestrate cu testimoniu de calificățiune conform art. XX. din 1900 și cu documente despre praxa de până acum.
Rugările întârziate nu vor fi luate în considerare.
Să recere cunoașterea limbii române și maghiară în scris și în graiu.
Se notifică cumcă salariile și toate pașalele secretarilor s'au ridicat considerabil conform normelor de salarizare de acum.
Târgu-Mureș, la 1 Oct. 1919.

La îmbolnăvirea intestinei, diaree, disenterie
Intrebuințați
Veritabilul Vin de Afine
marca „Bili”, de vânzare la farmacia Carol Müller
Sibiu, piața mare Nr. 10.

Prima societate română de **IMPORT și EXPORT**
S. Ittu & Comp.
SIBIU
Se ocupă exclusiv cu importul și exportul a orice fel de produse comerciale, brute, semi-fabricate și fabricate.
Correspondență în limbile română, franceză, italiană, germană și engleză.
Adresa telegrafică: ITTU și COMP, SIBIU.

Tânăr candidat inginer
demobilizat, dorește a ocupa post corespunzător.
A se adresa la ziar sub Nelu.

Postav de halină
în diferite culori
coperte de pat și pături de cai precum stofe
pentru haine țărănești și îmbrăcăminți pentru lucrători mîneri de găsit prompt în cantități mai mari la
Bonfert, Herbert & Roth
agentura
CISNĂDIE.

„Gospodăriile Țărănești”
Societate Anonimă. Capital 10 000 000 lei
Inițiată pentru a furniza în condițiunile cele mai avantajoase și direct dela marile centre industriale și comerciale din străinătate tot ceea ce este necesar pentru gospodăriile țărănești ca: unelte agricole, obiecte casnice, articole de îmbrăcăminte, încălzăminte, alimente etc.
Cantă reprezentanți și depozitari solvabili și preceptanți în toate orașele din țară. Se trimet prospecte la cerere.
Ofertele se primesc la sediul Societății Bulev. Carol 11 bis, București.
Oferanții trebuie să specifice în ofertele lor toate detaliile referitoare la situația lor comercială în sprijinul solvabilității lor.

Comunicat.
Toate cererile studenților pentru căminul studențesc de lângă universitățile din Cluj și București s'au transmis senatului universitar din Cluj, care va hotărî primirea studenților după merit. Rezultatul se va comunica de senatul universitar.

Publicare.
Duminecă în 12 Octombrie la 2 ore d. a. se va arănda pașunea dela societatea de pășunat din Cincul mare, în estensiune de ca. 1600 jugăre catastrale, dela 1 Noembrie 1919 până la 1 Aprilie 1920, pentru pășunat de oi.
Prețul strigării: 1600 cor.
Comitetul societății

Câștig mare
găsesc invalizi de războiu sau văduve.
Adm. „Renașterea Română”

Resortul Agricultură și Comerț.
Secția Comerțului cu lemn.

AVIZ.
Cătră toți proprietarii și negustorii etc. de lemn de foc, cari în sensul ordonanței Nr. 8900 din „Gazeta Oficială” Nr. 53, posed stocuri desinate pentru comerț.
1. Cu considerare la împejurarea că ordonanța susnumită n'a ajuns la timp la cunoștința tuturor celor interesați, deci nu toți liferanților, negustorilor și proprietarilor de stocuri de lemn de foc, le-a fost posibilă contractarea la timp a celor 30% pentru oficialitate, Resortul de Agricultură și Comerț a decis prelungirea termenului de contractare, până la 18 Oct. a. c.

2. Toți aceia, dar cari n'au contractat cele 30%, până la termenul de 18 Oct. să se prezinte inomis la această secție pentru a face contractarea conform îndrumărilor ce li-se va da aci, cu atât mai mult, ca acelora, cari nu se vor conforma ordonanței Nr. 8900/căgărilor nu le va pune la dispoziție vagoanele de cari au lipsă pentru transport și se va aplica față de ei dispozițiile penale prescise în această ordonanță.
Excepție se face față de aceia, cari încarcă cel mult 10 vagoane în acest sezon de încălzire sau aceia, cari în sensul ord. nu sunt obligați a contracta.

I. Comșa m. p., secretar general.
pentru șeful Resortului:
DOCTORUL
A. ANTONIU
Dă consultațiuni pentru boale: Interne, Nervoase, Mintale, Sifilis: Nervos, Psyho-Physioterapie: la Sanatoriul său din
București, Str. Principe Ghica 3 (Șosea)
Dela 2—4 p. m.

FRĂȚII RENNER & Co.
Fabrică de pielărie, Societate pe acțiuni — Cluj.
Fabricațiune de piele și încălzăminte, specialitate de curele pentru transmisiune
Specialitățile pentru piele fină sunt următoarele:
Box, Boxcali, Chevreax și piele de vacs negre și în culori. :: Talpă pentru ghețe, branțuri pentru opinci și flocuri.
Diferite piei pentru mobile, spalturi și geamandane.
Secția ghețe: Ghețe militarești pentru domni, dame și copii, de toate mărimile.